

Č E S K Á R E P U B L I K A
Č E S K Á Š K O L N Í I N S P E K C E
Oblastní pracoviště
České Budějovice

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Kraslice, okres Sokolov

Pohraniční stráže 67, 358 01 Kraslice

Identifikátor školy: 600073190

Termín konání orientační inspekce: 15. – 17. květen 2001

Čj.	076 92/2001-4013
Signatura	oe3ku116

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Kraslice působí v prostředí, které bylo tradičně hudebně velmi vyspělé. Škola je v současné době jedním z významných článků, které tyto tradice v hudebním oboru dál rozvíjejí. Nehudební obory dosud nebyly trvale zřízeny.

Podle Výkazu o základní umělecké škole k 15. 10. 2000 škola vyučuje tyto předměty:

přípravnou hudební výchovu, hru na klavír (49 žáků), na kytaru (25 žáků), hru na smyčcové nástroje (12 žáků), hru na dechové nástroje dřevěné (zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, saxofon, z toho nejvíce žáků na zobcovou flétnu - 21 v přípravném a 25 v I. stupni základního studia, celkem 69 žáků), hru na dechové nástroje žesťové a bicí (celkem 7 žáků). V předmětu pěvecká hlasová výchova je evidováno celkem 14 žáků. Pro žáky všech oddělení hudebního oboru je zajištěna výuka v předmětech hudební nauka, sborový zpěv, komorní, souborová a orchestrální hra.

Profil školy dotvářejí četné domácí a zahraniční aktivity.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební nauka

Výuka byla sledována ve čtyřech vyučovacích hodinách v prvním až čtvrtém ročníku. Časová dotace korespondovala se schváleným učebním plánem. Rozvržení látky do jednotlivých ročníků odpovídalo osnovám a požadavku návaznosti učiva v jednotlivých ročnících. Učební cíle odpovídaly složení tříd a vycházely ze znalosti specifík jednotlivých žáků. Výuka byla výtečně připravena.

Předmět vyučovala zkušená, odborně a pedagogicky způsobilá učitelka. Prostorná učebna hudební nauky umožňuje plně realizovat všechny složky předmětu. Byla vybavena základními učebními pomůckami a pracovními texty, které vyučující v průběhu hodin vhodně doplňovala svými drobnými pomůckami. Žáci měli k dispozici dostatek starších učebnic. V učebně byla tabule s notovou osnovou, její povrch byl ale z části dosti poškozený. Používaly byly méně kvalitní gramofonové desky a gramofon. Naopak výborné bylo využití drobných orffovských nástrojů, učebnic, písňových textů a ukázek z hudební literatury. Výzdobu učebny doplňovaly portréty hudebních skladatelů.

Psychohygienické zásady byly dodržovány, pracovní tempo v jednotlivých ročnících bylo přizpůsobováno momentální situaci ve třídě, uplatňována byla diferenciací učiva u žáků různých ročníků. Celková organizace výuky zohledňuje časové možnosti dojíždějících žáků.

Všechny sledované hodiny měly podobnou organizaci a strukturu. Hlavním vzdělávacím cílem bylo využití právě probíhajícího hudebního festivalu Pražské jaro poslechem a rozбором části Smetanovy symfonické básně Vltava. Vyučující srozumitelně, s ohledem na věk a znalosti žáků v různých ročnících, zajímavě vysvětlovala a žáky fundovaně seznamovala s novými informacemi vztahujícími se k tomuto hudebnímu svátku. Ve všech případech je zaujala, pozornost provázela výuku v celém jejím průběhu. Žákům byl dán prostor pro dialog.

Další části hodin, ve kterých došlo k prolínání všech složek předmětu, byly charakterizovány různorodostí jednotlivých činností (rytmická a intonační cvičení před vlastním zpěvem, využití tanečních prvků, poznávání hudebních nástrojů, rozbor notového textu, stupnic a kvintakordů, hudební křížovky atd.). V případě zpívaných písní byla vždy vhodně zvolena tónina vzhledem k hlasovému rozsahu žáků. Ti zpívali s nebyvalou chutí a v některých případech se doprovázeli na vybrané rytmické nástroje orffovského instrumentáře. Při opakování učitelka trpělivě

pracovala s chybou, žákům poskytovala okamžitou zpětnou vazbu. Ve všech hodinách byla provedena velmi pěkná vstupní motivace. Hodnocení práce jednotlivých žáků probíhalo při opakování průběžně, většinou formou pochvaly a povzbuzení. Nechybělo závěrečné hodnocení hodiny a jednotlivých žáků. Užívaná klasifikace bylo vždy motivujícím prostředkem. Pracovní atmosféra se ve všech třídách vyznačovala pracovní pohodou. Žáci byli velmi ukázněni, vzájemná komunikace učitelky a žáků byla založena na vyváženém vztahu pedagogické náročnosti a vlídnosti.

Úroveň výuky v předmětu hudební nauka byla i přes drobné materiální nedostatky hodnocena jako příkladná.

Hra na klavír

Plánované učivo bylo podrobně zaznamenáno v individuálních studijních plánech žáků, obsahovalo všechny osnovami požadované složky klavírní hry. Při plánování zohledňují učitelky individuální schopnosti žáků.

Výuka předmětu byla sledována u tří učitelek, které mají pro výuku hry na klavír požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilost a mnohaletou pedagogickou praxi. Třídy určené pro výuku byly vybaveny staršími kvalitními, dobře udržovanými nástroji. K dispozici je také dostatečné množství klavírní literatury. Estetickému prostředí tříd není věnována náležitá pozornost. Při potřebném větrání tříd s okny obrácenými na veřejnou komunikaci působí nepříznivě přílišný hluk dopravních prostředků.

Sledovaná výuka byla zaměřena na přípravu žáků na třídní předehrávky, na výběr a procvičení látky k závěrečné postupové zkoušce. Žáci měli většinou správné, věku odpovídající základní pianistické návyky. Byli vedeni ke sluchovému vnímání tónu, k uvolnění paží, k porozumění a odpovídajícímu hudebnímu vyjádření hraných skladeb. Žáci byli převážně správně vedeni k ucelenému vnímání metra. Nové úkoly a problémové části skladeb byly se žáky procvičovány přímo v hodině. Učitelky dbaly na vyrovnanou prstovou techniku, na hru z paměti, pozornost věnovaly také hře z listu i souhře při čtyřruční hře. U většiny žáků byla také zařazována a rozvíjena elementární improvizace, u starších žáků schopnost klavírního doprovodu.

Pozitivem výuky je vyšší časová dotace hodin zvláště u mladších žáků (v souladu s učebním plánem 70 minut týdně) a jejich efektivní dělení na dva kratší časové úseky v týdnu. Tento systém umožňuje učitelkám systematickou pomoc i kontrolu přípravy žáků. U jedné vyučující byl volen zdoluhavý, méně efektivní způsob výuky. Zde u žáka 1. ročníku I. stupně bylo méně dbáno na zásady psychohygieny, metody a formy práce spočívaly v zaběhlých stereotypech, které vyplynuly z užití již poněkud zastaralé klavírní školy.

Sledovaná výuka měla rozdílnou úroveň také v přístupu vyučujících k motivaci žáků. Na jedné straně byly uplatňovány rutinní pedagogické postupy při výuce, které nedokázaly žáka zaujmout. Na druhé straně to byla nápaditá pedagogická práce s využitím pestré, současným trendům odpovídající klavírní literatury. Zde učitelky žáky průběžně motivovaly, vzorově jim předehrávaly. Často žáky chválily, oceňovaly každý jejich dílčí pokrok. Hodnocení žáků bylo citlivé, ale také zdravě kritické. V hodinách vládla klidná, přátelská atmosféra dotvářená vzájemnou zdvořilou komunikací.

Ve sledované výuce hry na klavír byly shledány drobnější nedostatky z hlediska materiálních podmínek a průběhu výuky. Pozitiva celkově výrazným způsobem převládla. Výuka byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hra na kytaru a komorní hra

Plánování učiva žáků bylo v souladu s požadavky učebních osnov, příprava učitelky na vyučování byla promyšlená.

Výuka byla sledována u jedné učitelky, která má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Je absolventkou kraslické ZUŠ a ke studiu v konzervatoři byla připravena ředitelem školy. Třídy, ve kterých výuka probíhala, jsou vybaveny starším nejednotným nábytkem, jejich prostředí nemotivuje ani výzdobou ani uspořádáním. K dispozici je dostatek kvalitních nástrojů i kytarové literatury. Při větrání tříd působil nepříznivě přílišný hluk z ulice.

Sledovaná výuka byla zaměřena na individuální přípravu žáků k postupovým zkouškám, v komorní hře na veřejná vystoupení. Byly upevňovány věku odpovídající nástrojové návyky. Volený kytarový repertoár odpovídal schopnostem žáků, byl žánrově pestrý. Bylo dbáno na vystižení charakteru hraných skladeb, v odpovídající míře i na hru z paměti. Učitelka vedla žáky k analýze příčin vyskytujících se chyb. Po společném nalezení řešení technického problému následovalo praktické procvičení problémových částí skladeb. Současně byly nastíněny správné postupy při samostatném domácím cvičení. Učitelka žákům věcně správně látku i veškeré hudební souvislosti slovně vysvětlovala, v případě mladšího žáka také části skladeb vzorově předehrávala. Názorné ukázky chyběly u žáka vyššího ročníku. Zde nedokázala učitelka zvolit optimální metodický způsob udržení vyrovnaného tempa žákem hraných skladeb. Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni, ve sledovaných hodinách pracovali soustředěně. V průběhu výuky byli vhodně motivováni a stále povzbuzováni, byl oceňován každý jejich pokrok. Citlivé i věcné bylo hodnocení individuálních výkonů žáků.

V komorní hře tří žáků byla sledována cílená práce při souhře v repertoárově náročných skladbách. Způsob individuálního i společného procvičování obtížných částí hraných skladeb, práce s metronomem, s dynamikou a výrazem dokumentovaly technickou hráčskou vyspělost souboru. Žáci se scházejí také sami ve škole, samostatně zkouší. Průběžná motivace učitelkou, vzájemná diskuse, vyjasnění interpretačních názorů dotvářely celkově vynikající úroveň výuky. Při výuce panovala atmosféra vzájemné důvěry a spolupráce.

Sledovaná výuka hry na kytaru a komorní hry měla celkově velmi dobrou úroveň.

Dechové nástroje dřevěné a žesťové - zobcová a příčná flétna, klarinet, trubka, pozoun

Ve vztahu k ročníku docházky a věku žáků odpovídalo učivo platným učebním osnovám. Studijní plány žáků v třídních knihách byly převážně pouze výčtem základního učiva, vzhledem k výukovým cílům byly nejlépe zpracovány pro hru na příčnou flétnu. V bezprostřední přípravě vyučujících se odráželo snažení o individuální přístup ke každému žákovi, respektování jeho individuálních schopností, zájmů a míry talentu.

Pouze vyučující hry na příčnou flétnu měla odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilost. Ve třídách zaměřených na výuku hry na klarinet (saxofon) a na žesťové nástroje (společně se zobcovými flétnami) vyučovali učitelé s dlouholetou neprofesionální hudební praxí, ale bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost se projevovala dílčím způsobem negativně v celkové koncepci výuky, výrazněji zejména v oblasti jejích forem, metod, částečně také v hodnocení a komunikaci se žáky. Na druhé straně zde tito učitelé zastávají v daných podmínkách nezastupitelnou a výrazně pozitivní roli v přípravě a vedení školního žakovského orchestru.

Učebny byly vzhledem k danému účelu dostatečně prostorné, vybavení základními učebními pomůckami bylo dostatečné. Výjimkou byla trubka - žák hrál na silně poškozený školní nástroj. Částečným nedostatkem byly nedořešené akustické podmínky učeben. Nebyly položeny alespoň textilní koberce k částečnému utlumení zvukové rezonance v místnosti. Podnětnost a především estetická úroveň prostředí tříd nedosahovala obvyklého standardu našich

základních uměleckých škol. Dané podmínky však zaručovaly dodržení psychohygienických zásad pro individuální a skupinovou výuku žáků.

Hra na zobcovou, příčnou flétnu a klarinet

Ve výuce hry na zobcovou flétnu nedokázal nekvalifikovaný učitel navázat na formy práce v přípravné hudební výchově, chyběla bližší poučenost o metodách práce s nejmladšími žáky. To se projevilo např. při probírání nové látky. Využívání nástroje bylo málo efektivní. Převládalo stereotypní přehrávání notového zápisu písní s opravami dílčích hmatových a rytmických chyb. Nebyly dostatečně upevňovány správné dechové návyky. Absence specifické pedagogické dovednosti se projevila i ve způsobu hodnocení a komunikace. K demotivujícím momentům však nedocházelo. Výuka ve třídě kvalifikované učitelky byla charakterizována trpělivým, metodicky správným postupem při práci s méně nadanou žákyní. Učitelka poskytovala dostatečnou pomoc při zvládnutí rytmických i dalších obtíží.

Kladem organizace výuky hry na příčnou flétnu a na další nástroje bylo, že řada žáků měla ve shodě s učebním plánem vyšší časovou dotaci individuální výuky, v jednotlivých případech efektivně rozdělenou na dvě vyučovací jednotky týdně. Učitelka systematicky usilovala o rozvíjení kvalitního tónu s vibratem, tónového rozsahu a alespoň dostupné kvality intonace. Sama dostatečně žákům předehrávala. Kladem byl vhodný výběr studijní látky několika autorů. Struktura hodin byla ve vztahu k cíli (příprava na třídní přehrávku) dostatečně pestrá, individuální výuka byla vystřídaná společnou hrou žákyň a souhrou s klavírem. Projevilo se však, že předčasně uplatňované postupy nácvičení tónu s vibratem u mladších žákyň, tedy bez předchozího dostatečného upevnění nátiskových a intonačních dovedností, nevedou k žádanému esteticky působivému výsledku. Intonační nedostatky se výrazněji objevily při společné souhře. Z hlediska hodnocení, motivace a komunikace se žáky byly zaznamenány celkově běžné podněty s převážně pozitivními reakcemi žákyň.

Hra na klarinet byla sledována u nadanějšího a domácím prostředím výrazně motivovaného žáka. Vzhledem k jeho věku a možnostem byly uplatňovány vyšší požadavky na rozvíjení nástrojových dovedností. Ustálená, do značné míry drilová metoda procvičování stupnic a akordů ve většině tónin a v různých artikulacích, se odrazila ve vývoji kvalitního tónu a v pokročilé prstové technice. Výuka plní stanovený cíl připravit zdatného hráče pro orchestr, případně komorní nebo sólové vystoupení. Žák daný postup plně akceptoval, bylo zřejmé, že se na výuku velmi dobře připravuje. Nekvalifikovanost učitele se projevila v neodpovídajícím metodickým postupu při probírání specificky zaměřeného cvičení z klarinetové školy, v tendenci k nátiskovému přetěžování a v nižší odborné úrovni při rozboru a nácvičení přednesové sklady (Z. Fibich, Selanka). Při výuce nepoužíval klarinet, využíval však klavír. Žák byl za výkon několikrát chválen, jeho vysoká motivovanost byla zřejmá. Komunikace učitele se žákem postrádala pedagogicky kultivovanější projev.

Úroveň výuky včetně podmínek hry na dechové nástroje dřevěné byly celkově průměrné.

Hra na dechové nástroje žesťové - trubku a pozoun

Jednalo se o typickou výuku zkušeného hudebníka bez odborného a pedagogického vzdělání. V oboru svého nástroje (trubka) byla vhodně vybrána notová literatura. Sledován byl zejména pragmatický cíl, a to příprava žáků pro hru v orchestru, což se částečně daří. Starší žák na pozoun (přestup z jiné ZUŠ po nástupu do SOŠ hudebních nástrojů v Kraslicích) projevil zájem o přípravu k talentovým zkouškám v konzervatoři v roce 2002.

Ze sledované výuky vyplynulo, že žáci určité potřebné dovednosti získávají. Hrou stupnic a akordů se dle individuálních dispozic žáka rozvíjel kultivovaný tón, k přetěžování nátisku

celkově nedocházelo. Cvičení retní vazby však systematicky zařazována nebyla. V případě vznikajících problémů a nedostatků hry žáka učitel nedokázal nacházet účinnější metody k jejich odstraňování. Navíc silně poškozená trubka zapůjčená školou (v Kraslicích !) mladšímu žákovi nepřispívala ke zdárnějšímu ovládnutí nástroje ani k potřebné motivaci. Učitel využíval pouze slovních pokynů, výuka probíhala převážně formou mechanického přehrávání uložené a další látky. V celkovém pojetí výuky byla patrná absence hlouběji promyšleného a odborně poučeného metodického postupu. Bez potřebných korekčních zásahů se odehrávala hra pozoun, kterou vyučující sám neovládá. Kladem byl poměrně kvalitní tón, problémem zejména intonace a snižcová technika. Motivačním činitelem byla hra v orchestru.

Výuka hry na žesťové dechové nástroje měla pouze vyhovující úroveň.

Hra na akordeon

Výuka byla sledována u dvou začínajících žáků, z toho u jednoho byla sdělena specifická porucha učení. Příprava se omezila jen na měsíční výčet cvičení z akordeonové školy. Učitel bez odborné a pedagogické způsobilosti (viz hra na klarinet) v akordeonovém oddělení mj. dočasně zastupoval kvalifikovanou učitelku na mateřské dovolené. Nebyl připraven na zvládnutí nesnadného pedagogického problému při výuce mladších žáků. Charakteristika podmínek v učebně byla tatáž jako u výše popsaného dechového oddělení. Vzhledem ke stylu práce učitele však byly zaznamenány nepříznivé psychohygienické podmínky průběhu výuky.

Metoda výuky byla založena na výrazně drilovém pojetí, kterým se učitel snažil dosáhnout alespoň elementárních dovedností žáků při hře každou rukou zvlášť. Velmi pomalý postup v látce odpovídal dané pedagogické situaci. Hlasitým počítáním a zvukově silnými podněty se učitel snažil udržet základní tempové metrum hry. Neustálým opakováním se pokoušel dosáhnout správného provedení cvičení. Hra písňově zařazena nebyla. Veškeré snažení i drobné možnosti směřující k dosažení alespoň malého výsledku výuky byly zcela eliminovány necitlivým, pedagogicky nepřijatelným způsobem komunikace učitele s mladšími žáky. Ti se stali v dané chvíli pouhými objekty učitelova pedagogicky neodborného počínání. Jen jednou zazněla malá pochvala, což nemohlo vyvážit převažující negativně formulované hodnocení a mimořádně nepříznivou atmosféru výuky. Bylo sděleno, že tato neefektivní a nezvládnutá výuka bude po dohodě s rodiči se žáky ukončena.

Sledovaná výuka měla výrazné nedostatky, její úroveň byla pouze vyhovující. Tímto není hodnocena práce celého akordeonového oddělení.

Pěvecká hlasová výchova a sborový zpěv

Plánování učiva vychází z požadavků učebních osnov pro oba předměty. Na základě analýzy dispozic a schopností jednotlivých žáků byly promyšleně vypracovány individuální studijní plány s obsahem učiva na jednotlivé měsíce. V třídní knize byl pro každého žáka připraven notový materiál. U sborového zpěvu navazuje učitelka na tradici a kvalitu dosažených výsledků, rozvíjí celkový sborový výrazový projev. V průběhu výuky bylo dbáno na větrání místnosti, byl dodržován pitný režim.

Sledovaný předmět vyučuje učitelka s krátkou pedagogickou praxí. Učitelka nemá pro výuku v ZUŠ potřebnou odbornou způsobilost - je absolventkou střední pedagogické školy. Stále se však dále vzdělává, spolupracuje se zkušenou učitelkou v Karlových Varech i se sbormistryní pěveckého sboru, která je v současné době na mateřské dovolené. Pro výuku je využívána specializovaná, velmi pěkně vybavená a esteticky působivě uspořádaná a vyzdobená učebna.

Ve sledované výuce se učitelce dařilo výborně pracovat s dechem, vytvářet a upevňovat u žáků správné pěvecké návyky (uvolněný postoj, správné držení těla, tři fáze dechu, rezonance,

uvolnění brady, měkké nasazení tónu, artikulace, čistá intonace). Vhodně byla zařazována hlasová cvičení na zvětšení hlasového rozsahu, na vyrovnávání všech vokálů a na podporu hlavového znění hlasu. Mimořádně kvalitní pedagogická a metodická práce byla sledována při výuce žáka s tělesným handicapem. Žáci zpívali s chutí, byli motivováni k odpovídajícímu vyjádření obsahu zpívaných písní. Volený pestrý písňový repertoár poskytoval žákům spontánní prožitek. Učitelka podporovala intonaci žáků výborným harmonickým a tónově citlivým doprovodem na klavír (jak při transpozici hlasových cvičení, tak při zpěvu písní).

Vynikající průběžnou motivací a názornými ukázkami učitelky byl u žáků vytvářen vztah ke zpívaným písním. Příkladná byla také vzájemná vsřícná komunikace, častá pochvala a motivační způsob hodnocení žáků. Vyučující svým klidným a příjemným vystupováním vytvářela v hodinách příznivou atmosféru. Žáci pravidelně prezentují výsledky své práce při třídních aktivech rodičů i na samostatných koncertech pěveckého oddělení.

Výuka sborového zpěvu byla sledována v pěveckém sboru žáků školy "Bohemia Cantat". Od počátku práce v hodině se učitelka zaměřila již při kvalitním rozezpívání na uvolnění mluvidel a brady, na vědomý nádech a kontrolu bráničního dýchání i na další výše uvedené základní pěvecké návyky. Bylo dbáno na zřetelnou výslovnost, přesný rytmus, čistou intonaci, náležitou dynamiku i obsahu písní odpovídající výraz. Zkouška sboru byla zaměřena na dokončení a precizaci skladeb pro veřejná vystoupení. Efektivní práce byla sledována v celkové organizaci zkoušky, v práci po hlasech, v docvičení detailů u vybraných částí písní. Žáci byli vedeni k přirozenému, hygienicky správnému užívání hlasu. Vhodně vybraný repertoár dokumentoval pěvecké kvality zpěvu žáků ve vícehlasých skladbách (a' capella, s klavírním doprovodem). V druhé části výuky byla realizována zkouška s korepetitorkou v koncertním sálu školy. Fundovaný a kvalitní doprovod korepetitorky na klavír, její výborná souhra se sbormistryní dotvářely celkově velice muzikální projev žáků.

Sbormistryně dokázala žáky výborně motivovat, také její gesta i pokyny byly jasné, srozumitelné. Žáci měli ze společného zpívání radost. Dětský pěvecký sbor "Bohemia Cantat" byl letos oceněn 2. cenou v mezinárodní soutěži pěveckých sborů v SRN. Často se prezentuje na veřejnosti, spolupracuje s dětskými pěveckými sbory v regionu i s kraslickým sborem dospělých. Dokladovat lze také časté účinkování na festivalech, při významných událostech a při dobročinných akcích ve městě i v zahraničí.

Výuka pěvecké hlasové výuky a sborového zpěvu měla celkově vynikající úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení sledovaných jevů určujících ve svém souhrnu celkovou kvalitu vzdělávání osciluje mezi stupni vynikající až pouze vyhovující. Dílčí pozitiva a negativa byla konstatována v úrovni materiálních a personálních podmínek. Při hodnocení průběhu sledované výuky byly shledány dílčí nedostatky v dechovém a závažnější nedostatky v jedné třídě akordeonového oddělení. Vynikající úroveň byla naopak konstatována v pěveckém oddělení, výrazná převaha pozitiv v oddělení klavírním a kytarovém. Celkovou kvalitu vzdělávání dotváří příkladná úroveň dalších aktivit školy.

Úroveň vzdělávání byla v souhrnu výše uvedených pozitiv i negativ celkově průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel vede školu od 1. září 1984. Koncepce a plánování vychází z podrobných znalostí prostředí, podmínek a z dlouholetých zkušeností. Současné střednědobé a dlouhodobé koncepční záměry se kontinuálně odvíjejí od těch cílů a záměrů školy, které byly konstatovány v předchozí inspekční zprávě z roku 1996, čj. O-04-04/96/97-354/12/96/PM.

Za dané období byly splněny zejména tyto úkoly:

- zajištění kvalitních pedagogů pro výuku pěvecké hlasové výchovy a hry na příčnou flétnu,
- provedení rekonstrukce sálu v přízemí školy s vybudováním přípravných prostor,
- zřízení nového vchodu na postranní straně budovy z provozních a bezpečnostních důvodů.

Vybudování dalších oborů školy nebylo realizováno, otevření tanečního oboru zůstává nadále jedním ze současných záměrů, některé konkrétní kroky již byly učiněny.

Ředitel školy zpracoval Plán práce na školní rok 2000/2001. V současné době se zaměřuje na další zkvalitňování personálních a materiálních podmínek (kvalifikovanost učitelů, zlepšení vybavení stávajících učeben včetně řešení akustických podmínek a osvětlení, inovace didaktických a dalších učebních pomůcek, rozšíření učeben vybudováním přístavby školy). K trvalým úkolům nadále patří udržení osvědčených interních aktivit a zejména vysoké úrovně veřejné mimoškolní činnosti, pokračování v úspěšné práci pěveckých sborů, zajištění podmínek pro kvalitní činnost školního orchestru, účast v soutěžích a další. Z plánu a z přehledu akcí v jednotlivých měsících je zřejmé, že především toto jsou dlouhodobé priority ředitele školy. V plánu byl dále zdůrazněn význam komorní a souborové hry jakožto nutné součásti hudebního vzdělávání - tento úkol vyplývá z učebních plánů hudebního oboru. Součástí ročního plánu je plán pedagogických rad a plán oprav. Zmíněno je vytváření podmínek pro účast učitelů na akcích dalšího vzdělávání.

Vytýčené cíle a stanovené úkoly jsou reálné a z hlediska zkvalitňování práce školy potřebné. Splnitelnost některých z nich v určitém časovém horizontu je závislé na vývoji ekonomických možností školy a zřizovatele, města Kraslice, (týká se mj. i nezbytného získávání dalších kvalitních učitelů, např. pro dechové a smyčcové oddělení). Záměry školy jsou zřizovatelem a rodiči podporovány. Pracovníci školy se na koncepci plánu a především na jeho realizaci aktivně podílejí.

V souladu s Rozhodnutím Školského úřadu Sokolov č.j. 75/99, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 5. 1999, je ve škole vyučován hudební obor. Výuka probíhá podle schválených učebních plánů MŠMT č.j. 18.418/95-25.

Organizování

Ředitel školy plní v zásadě veškeré úkoly vyplývající z § 3 odst. 1 zákona České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Opírá se přitom o poradní orgán pedagogickou radu, která se zabývá zejména otázkami hodnocení, klasifikace, náměty k další činnosti, organizačními úkoly a má informativní funkci. Rezervy byly shledány v řešení problematiky méně talentovaných žáků nebo žáků se specifickými poruchami učení. Třídní učitelé plní úkoly vyplývající z pracovní smlouvy, z právních předpisů a z vnitřního řádu školy. Při realizaci mimoškolních aktivit se často jedná o činnosti nad rámec běžných pracovních povinností. Předmětové komise organizují komisionální postupové a závěrečné zkoušky žáků, průzkumy nadání dětí v mateřských školách, a to dle Vyhlášky MŠMT č. 292/1991 Sb. Organizace vyučování je v souladu s touto vyhláškou.

O úkolech pro daný školní rok jsou všichni pracovníci v dostatečném rozsahu a včas informováni již plánem práce a měsíčními přehledy akcí. Informační systém dotvářejí panely v

1. a ve 2. patře budovy. Zde jsou mj. zveřejňováni žáci s výborným prospěchem. Četné aktuální úkoly a předávání informací je operativně řešeno formou průběžných denních kontaktů. Pro administrativní úkoly má ředitel ustanovenu pracovníci na 0,5 úvazku. Daná organizační struktura a informační systém umožňují účinné řízení.

Vnitřní řád školy pro žáky řeší dostatečně především povinnosti žáka, v bodech č. 11 a 12 (povinnost účinkovat, mimo školu vystupovat jen se souhlasem ředitelství) se jedná o sporné formulace. Řád neobsahuje práva žáka ve smyslu Úmluvy o právech dítěte (právní platnost dnem 6. února 1991). Součástí tohoto řádu jsou pravidla školy stanovená pro návštěvy rodičů a dalších osob. Škola zde mj. vyjadřuje svůj zájem o pravidelné sledování úkolů a prospěchu žáka rodiči v žákovských knížkách.

Prezentace školy na veřejnosti patří k jejím dlouhodobým prioritám a výrazným kladům - podrobněji viz část Další významná zjištění. Kladem organizační činnosti ředitele je úzká a velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem.

Výroční zpráva o činnosti školy za rok 199/2000 byla zpracována v souladu s platnou právní normou. S průkaznou vypovídající hodnotou byly zpracovány údaje o výchovně-vzdělávací činnosti školy, jejich výsledcích a o mimoškolních aktivitách. Nedostatečně byly zveřejněny příslušným zákonem požadované údaje o pracovnících školy, jejich kvalifikaci, praxi a způsobilosti. Ke kladům patří sdělený fakt, že ředitel školy nemusel řešit žádnou stížnost na práci školy nebo se zabývat jinými negativními jevy.

Vedení a motivování pracovníků

Operativnost řízení vyplývá z propojení plánování a organizování s dostatečně funkčním tokem informací. Jednotlivé kroky operativního řízení na tyto řídicí články navazují. V tom byla shledána jeho pružnost a účinnost, a to především v těch oblastech, které jsou již zmíněnými prioritami ředitele školy. Bylo zjištěno, že jimi naopak nebyly estetika prostředí tříd a dalších prostor, kterou bylo možné v průběhu let i s menšími náklady postupně zlepšovat výraznějším způsobem. Do jisté míry se jedná i o nedostatečné motivování pracovníků v této oblasti. Naopak byly motivace a vytváření podmínek plně zaměřeny na realizaci veškerých interních a veřejných aktivit, které se staly trvalou součástí výchovy a vzdělávání žáků i kulturního života města a okolí. Zde se také uplatňují jedinečné odborné, umělecké a organizační schopnosti ředitele a ostatních pedagogických pracovníků školy. Jedná se mimo jiné o dovednosti a zkušenosti při vedení pěveckých sborů, orchestrů, psaní notových aranžmá apod.

Zajištění výuky učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí je trvale sledováno, v podmínkách města Kraslice se však jedná o velmi náročnou a dlouhodobou záležitost. Klavírní oddělení bylo personálně stabilizováno, pouze jedna ze čtyř učitelek neměla ukončené požadované vzdělání (vyučovala pouze 9,5 hodiny týdně). V dechovém oddělení vyhovuje podmínkám kvalifikace pouze učitelka hry na příčnou flétnu. Po řadu let zde působí dva učitelé s hudební praxí, ale bez stanoveného vzdělání. Kladem jsou jejich schopnosti při vedení orchestru a s tím spojené i velmi dobré výsledky, ochota podílet se na rozsáhlé mimoškolní činnosti. Negativem jsou nepominutelné nedostatky z hlediska odborně-metodického a pedagogického vedení vyučovacích hodin. Toto se částečně týká i akordeonového oddělení. Kvalifikovaná učitelka tohoto oddělení je tč. na mateřské dovolené. V kytarovém oddělení působí dva kvalifikovaní vyučující včetně ředitele školy. V pěveckém oddělení pracují jedna kvalifikovaná a jedna učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti. Jako absolventka střední pedagogické školy se sborovou praxí v mimořádně kvalitním pěveckém sboru však prokázala velmi dobré pedagogické i odborné schopnosti, které plně opravňují její současné působení v základní umělecké škole. Bez kvalifikace je vyučována i hra na housle. Z hlediska

odbornosti výuky byla zjištěna četná pozitiva i některá negativa, celkově řada námětů ke zkvalitňování těchto základních podmínek školy. Rezervy byly shledány i v zajišťování účinnější pomoci učitelům bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Kladem je zjištění, že ředitel vytvářel podmínky pro účast učitelů na akcích dalšího vzdělávání. Odborných seminářů se zúčastnili zejména učitelé v oborech hra na kytaru a sborový zpěv. Odborné podněty a užitečná srovnání jsou získávány při účasti v domácích a zahraničních soutěžích (kytaristé ve Františkových Lázních, Kutné Hoře, akordeonisté v Klimentě, při výměnných návštěvách (SRN, Finsko) atd.

Ředitel doložil využívání diferencovaného hmotného stimulu pracovníků, změny osobního hodnocení jsou na základě pouze ústního hodnocení prováděny půlročně. Kritéria jsou pracovníkům známa, písemně zpracována nebyla. Systém sebehodnocení vychází z průběžného zhodnocení jednotlivých akcí školy, hodnocení práce tříd třídními učiteli na pedagogických radách, z dosažených výsledků vzdělávání a klasifikace žáků. Důležitou roli zde sehrávají komisionální postupové a závěrečné zkoušky žáků. Podklady pro sebehodnocení poskytují uvedené klady a dosahované výsledky zveřejněné v již zmíněné výroční zprávě o činnosti školy za rok 1999/2000.

Kontrolní mechanismy

Z plánu práce školy na školní rok 2000/2001 vyplývá systém hodnocení a kontroly procesu vzdělávání z uvedené obsahové náplně pedagogických rad. Všechny počínaje listopadovou radou měly v programu jednání plánováno hodnocení a kontrolu úkolů ročního a měsíčního plánu, dosahovaných výsledků výuky a poznatky z hospitací. K datu inspekce předložil ředitel pět hospitačních záznamů, závěry byly s dotýcnými učiteli projednány. Celkově bylo prioritou sledování úrovně přípravy žáků na veřejná vystoupení a soutěže. Ve výroční zprávě ředitel uvádí, že v hospitační činnosti se vedení školy opíralo zejména o hodnocení úrovně třídních přehrávek žáků a schopností žáků vystupovat na veřejnosti. Dále uvádí, že ředitel byl přítomen na všech akcích školy. Toto jsou důležité a efektivní formy hodnocení a kontroly, které se pozitivně odrážejí i ve kvalitě této činnosti. Zjištěné dílčí nedostatky v dechovém a akordeonovém oddělení však ukazují na určité rezervy v hospitační činnosti ředitele při sledování některých odborných, metodických a pedagogických stránek průběhu výuky v hodinách. Bylo ověřeno, že kontrola třídní a další školní dokumentace je řádně prováděna.

Hodnocení kvality řízení

Z výše popsaných skutečností a uvedených zjištění vyplývají na jedné straně výrazná pozitiva. Jedná se zejména o propojení plánování a organizování veškeré interní a veřejné činnosti školy, směřování k dosahování kvalitních výsledků vzdělávání. Sledovaná činnost školy a výuka probíhaly v souladu s právními předpisy. Dílčí negativní zjištění v oblasti materiálních a personálních podmínek, ale také v průběhu výuky neměla ve svém souhrnu charakter pouze drobných a formálních nedostatků, takže celková úroveň řízení byla hodnocena stupněm průměrný.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Mimoškolní aktivity

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 uvádí celkem 60 evidovaných akcí, a to i o sobotách, nedělích a svátcích. Dle vedeného měsíčního přehledu akcí v tomto školním

roce bylo od začátku školního roku k datu inspekce uskutečněno celkem 40 akcí (včetně interních třídních přehrávek). Výrazně se zde uplatňuje pěvecké oddělení se školními sbory, orchestr s převahou dechových nástrojů, komorní soubory, akordeonisté, kytaristé a další nástroje. Škola pravidelně spolupracuje s mateřskými a základními školami, a to zdaleka nejen v Kraslicích. Tradiční je společný koncert se ZUŠ Karlovy Vary. Řada akcí byla provedena ve spolupráci s církevními institucemi, pro Městský úřad Kraslice, škola nezapomíná na starší spoluobčany.

Přirozeným způsobem došlo k rozvoji mezinárodních kontaktů, na prvním místě s nedalekými městy německého Saska (Klingenthal, Markneukirchen a řada dalších). Významné jsou nejen získávané inspirativní a motivující podněty, ale i možnosti vzájemného srovnávání. V listopadu 1999 uskutečnil pěvecký sbor zájezd do Lucemburska. Mimoškolní aktivity jsou nejen prezentací výsledků, ale také pokračováním procesu výchovy a vzdělávání s významným motivačním dopadem pro žáky. Učitelé realizují většinu těchto akcí nad rámec stanovených pracovních povinností.

Činnost školy byla z hlediska četnosti a struktury dalších aktivit hodnocena jako vynikající.

Účast v soutěžích a přehlídkách

Účast žáků školy ve vyhlášených soutěžích MŠMT pro základní umělecké školy je pravidelná a celkově dosti úspěšná. Dosvědčují to výsledky okresních kol - častá první místa s postupem do oblastních kol. Ve školním roce 1999/2000 takto postoupili ve vyhlášené soutěži v sólovém a komorním zpěvu čtyři sólisté, dále jedno pěvecké duo a trio, ve hře na dechové nástroje dvě flétnistky. V oblastním kole škola získala přední druhá a třetí místa. V letošní soutěži orchestrů a komorních souborů získalo v okresním kole druhé místo houslové duo a třetí místo kvinteto s převahou dechových nástrojů. Do oblastního kola postoupil pouze orchestr, získal však ve své kategorii první místo s postupem do národního kola soutěže.

Dle přehledu o výsledcích soutěží od roku 1996/97 postoupil do oblastního kola rovněž jeden klarinetista (zde neúčast pro nemoc) a kytarista (1998/99).

Žáci školy se zúčastňují i dalších soutěží. Patří k nim regionální i celostátní kolo pěvecké soutěže Karlovarský Skřivánek, klavírní soutěž Karlovarská Růžička, soutěž Konzervatoře v Plzni (zpěv 3. a 4. místo, klavír čestné uznání 1997/98). Akordeonisté již vícekrát úspěšně navštívili mezinárodní akordeonové dny v Klingenthalu, pěvecké sbory Vivat Musica a Bohemia Cantat získaly v konkurenci 21 sborů první a druhé místo v prvním ročníku mezinárodní soutěže pěveckých sborů Markneukirchen (SRN).

Účast a výsledky školy v soutěžích byly hodnoceny jako velmi dobré.

Příprava žáků k dalšímu studiu

Z přehledu od roku 1992/93 vyplývá, že téměř pokaždé postoupili žáci školy k dalšímu studiu v konzervatoři (celkem čtyři ve hře na kytaru, po jednom na trubku a klarinet v letech 1992, 1993, na akordeon 1996, klavír 1997, zpěv 2001). V letech 1999 - 2001 vykonali tři žákyně přijímací zkoušky na pedagogické fakulty ke studiu hudební výchovy (zpěvu) a cizího jazyka. Škola se podílí na úspěšné přípravě žáků ke studiu ve středních i na vysokých školách.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti, č.j. O-0404/96/97-354/12/96/PM
- Rozhodnutí Školského úřadu Sokolov, kterým se mění zařazení do sítě škol. předškolních a školských zařízení, č.j. 75/99

- Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2000 a příloha k výkazu
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Plán práce na školní rok 2000/2001
- Přehled pedagogických pracovníků a dosažené kvalifikace
- Rozvrhy hodin
- Třídní knihy skupinového a individuálního vyučování
- Výkaz žáků a vyučovacích hodin
- Katalogy o průběhu studia
- Protokol o přijímání žáků a komisionálních zkouškách
- Vnitřní řád školy
- Přehledy o výsledcích soutěží a přijetí žáků k dalšímu studiu

ZÁVĚR

Škola poskytuje základní stupeň uměleckého vzdělávání v hudebním oboru v souladu s Vyhláškou č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách a dle vybraných učebních plánů schválených MŠMT pro základní umělecké školy pod č.j. 18.418/95-25, v rámci platných učebních osnov.

Vytvářené personální a materiální podmínky umožňují na rozdílné úrovni kvality výuky jednotlivých předmětů realizaci přijatého vzdělávacího programu školy. Sledovaná úroveň vzdělávání byla hodnocena v rozpětí hodnotící stupnice od stupně vynikající po ještě vyhovující.

Výrazná pozitiva:

- vynikající úroveň výuky a dosahované výsledky v předmětech pěvecká hlasová výchova, sborový zpěv, v předmětu hudební nauka, celkově velmi dobrá úroveň výuky ve hře na klavír a kytaru
- vytváření podmínek pro vyšší dotaci individuální výuky v základním studiu, dělení vyučovacích hodin na dvě lekce týdně
- vynikající činnost školy v oblasti mimoškolních aktivit včetně rozvíjení zahraničních kontaktů, spolupráce s partnery ve městě a v regionu, celkově velmi dobré výsledky v soutěžích a v přijímání žáků k dalšímu studiu

Výrazná negativa:

- výuka bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti učitelů, zjištění nedostatků výuky v dechovém a v akordeonovém oddělení vyplývajících z této skutečnosti
- nedůsledná hospitační činnost v dechovém a v akordeonovém oddělení
- celkově nižší úroveň materiálních podmínek, estetické podnětnosti prostředí školy a většiny tříd

Doporučení ČŠI k další činnosti školy:

- ve výroční zprávě o činnosti školy uvádět všechny explicitně požadované údaje
- zajistit účinnější pomoc učitelům bez odborné a pedagogické způsobilosti

– zpracovat kritéria pro přidělování nenárokových složek platu, dopracovat kritéria hospitační činnosti

Pro hodnocení kvality školy jsou určující četná výrazná pozitiva. Dílčí negativa a další drobnější nedostatky však byly ve svém souhrnu činitelem směřujícím k celkovému hodnocení školy stupněm průměrný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jindřich Beš'ák
Členové týmu	Marie Kučerová
	Mgr. František Mottl

V Strakonících dne 7. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 6. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
František Stůj	v. r.

Předmětem inspekce bylo orientační zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Krajský úřad, odbor školství mládeže a tělovýchovy, Závodní 353/88, 361 01 Karlovy Vary	27. 6. 2001	105/2001
Zřizovatel: Město Kraslice, nám. 28. října 1438, 358 01 Kraslice k rukám p. starosty	27. 6. 2001	104/2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
–	–	Připomínky nebyly zaslány